

На основу члана 39. став 1. тачка 12. Закона о платном промету ("Службени лист СРЈ", бр. 3/2002 и 5/2003 и "Службени гласник РС", бр. 43/2004 и 62/2006), гувернер Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У
О ОБАВЉАЊУ КЛИРИНГА И ОБРАЧУНА ДИРЕКТНИХ ЗАДУЖЕЊА
ПО ОСНОВУ ОВЛАШЋЕЊА

1. Овом одлуком прописује се начин на који се обављају клиринг и обрачун трансакција које поверилац иницира на основу овлашћења (мандата) које дужник даје својој банци и свом повериоцу у складу с чланом 4. став 4. Закона о платном промету (у даљем тексту: директна задужења).

2. Клирингом из тачке 1. ове одлуке сматра се израчунавање мултилатералних нето позиција насталих по основу директних задужења за учеснике у клирингу.

3. Клиринг може обављати процесор који је правно лице, који је оспособљен за обављање послова клиринга, који добије сагласност Народне банке Србије за обављање послова процесора и с којим банке закључе уговор о обављању послова клиринга и обрачуна уз прихватање оперативних правила која тај процесор утврђује (у даљем тексту: процесор).

Министарство финансија – Управа за трезор (у даљем тексту: Управа за трезор) може учествовати у клирингу на начин предвиђен у ставу 1. ове тачке.

4. Ради добијања сагласности из тачке 3. став 1. ове одлуке, правно лице подноси Народној банци Србије писмени захтев, уз који прилаже следећу документацију:

- решење о упису у регистар код надлежног органа, а ако послове процесора обавља као проширење регистроване делатности – и акт надлежног органа тог правног лица о обављању ових послова;
- спецификацију опреме, односно документацију којом доказује да располаже техничком и технолошком инфраструктуром која му омогућава обављање послова процесора;
- доказ о кадровској оспособљености за обављање послова процесора и извод из акта о унутрашњој организацији тог правног лица који се односи на обављање ових послова;
- уговоре закључене између најмање три банке и тог правног лица о обављању послова клиринга и обрачуна трансакција насталих по основу директних задужења;

– оперативна правила из тачке 3. став 1. ове одлуке.

5. Народна банка Србије, на основу захтева и документације из тачке 4. ове одлуке, у року од 15 дана од дана њиховог пријема – правном лицу издаје сагласност за обављање послова процесора, односно одбија тај захтев.

6. Оперативним правилима процесора утврђују се начин и услови за прикључење у клиринг, мере заштите и одговорности, обезбеђење за обрачун по клирингу, затим подаци које банке и Управа за трезор достављају процесору и начин њиховог достављања, термински план клиринга, начин обрачуна по основу нето позиције из мултилатералног обрачуна у клирингу, обавештавање учесника у клирингу, услови за искључење из клиринга и накнада за послове клиринга.

Процесор је дужан да за сваку измену или допуну својих оперативних правила прибави сагласност Народне банке Србије.

7. Уговор о обављању послова клиринга и обрачуна који процесор закључи с банком мора садржити и клаузулу да производи правно дејство од дана добијања сагласности из тачке 3. став 1. ове одлуке.

8. Клиринг и обрачун директних задужења врше се у складу са овом одлуком, оперативним правилима за RTGS систем која утврђује Народна банка Србије и оперативним правилима која утврђује процесор, а на основу налога за задужење рачуна банке и Управе за трезор у том систему по основу нето позиција из мултилатералног обрачуна у клирингу, које испоставља процесор.

9. Обрачун директних задужења врши се као обрачун израчунатих мултилатералних нето позиција – и то за банке преко жиро-рачуна банке за обрачун у реалном времену по бруто принципу, а за Управу за трезор преко рачуна трезора Републике Србије који се воде у RTGS систему Народне банке Србије.

За вршење обрачуна мултилатералних нето позиција насталих у клирингу, Народна банка Србије процесору отвара и води обрачунски рачун, у складу са Законом о платном промету и прописима донетим на основу тог закона.

10. Учесници у клирингу дужни су да све податке потребне за обављање послова директног задужења достављају процесору у складу с његовим оперативним правилима, на основу којих процесор потом израчунава мултилатералне нето позиције по основу директних задужења.

После извршеног израчунавања из става 1. ове тачке, процесор врши обрачун, тј. задужује и одобрава рачуне учесника у клирингу у RTGS систему за израчунате нето позиције – испостављањем налога у складу са одлуком којом се уређује електронски начин обављања платног промета и упутством којим се уређују формат и намена порука за размену података у обављању послова платног промета.

О извршеном клирингу, односно о задужењу и одобрењу рачуна учесника у клирингу у RTGS систему по основу израчунате нето позиције – процесор обавештава све учеснике у клирингу, у складу са овом одлуком и својим оперативним правилима.

11. Обављање клиринга надгледа Народна банка Србије, у складу са одлуком којом се уређује начин надгледања платних клириншких и обрачунских система.

Ако у поступку надгледања у смислу става 1. ове тачке утврди да процесор не поступа у складу са одлуком из тог става и овом одлуком, као ни са својим оперативним правилима, или је процесор своја оперативна правила изменио без сагласности из тачке 6. став 2. ове одлуке – Народна банка Србије може процесору одузети сагласност за обављање послова процесора.

12. Сагласност из тачке 5. ове одлуке престаје да важи кад процесор престане да постоји као правни субјект на основу закона или другог прописа, због стечаја или ликвидације, односно због насталих статусних промена.

13. Банком, у смислу ове одлуке, сматра се банка из члана 2. тачка 10, одредба под а), Закона о платном промету.

14. Даном примене ове одлуке престаје да важи Одлука о обављању платног промета по основу директних задужења ("Службени гласник РС", бр. 31/2007).

15. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику РС" и примењује се од 1. априла 2010. године.

О бр. 7
5. фебруара 2010. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије
Радован Јелашић, с.р.